

Protokoll från möte den 6 februari 2006 med Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Närvarande:

Rolf Sjöblom, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kristianstads kommun (ordförande)
Bengt Bergh, Kommunstyrelsen, Kristianstads kommun
Sune Jonasson, Kommunstyrelsen, Kristianstads kommun
Sam Skällberg, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Kristianstads kommun
Patrik Möller, C4 Teknik, Kristianstads kommun
Anna Kristiansson, Mark- och exploateringskontoret, Kristianstads kommun
Maria Nilsson-Shehata, Stadsarkitektkontoret, Kristianstads kommun
Sven-Erik Magnusson, Biosfärkontoret, Kristianstads Vattenrike, Kristianstads kommun
Carina Wettemark, Biosfärkontoret Kristianstads Vattenrike, Kristianstads kommun
Göran Mattiasson, Länsstyrelsens miljöavdelning
Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelning
Nils Hofmann, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Pelle Rydberg, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Hans Persson, LRF Kristianstads kommun
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Patrik Jönsson, Kristianstads Motorbåtsklubb
Rolf Swanström, Kristianstads Motorbåtsklubb
Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsörening
Hans Cronert, Naturvårdssamordnare - Kristianstads Vattenrike (sekreterare)

§ 1 Justeringsman

Beslöts att välja Bengt Bergh till att justera dagens protokoll.

§ 2 Samrådsgruppen

Sven-Erik presenterade framväxten av arbetet mot att bli biosfärområde, samrådsgruppen och dess föregångare, samt presenterade idéer kring samrådsgruppens roll och funktioner. Intensiv diskussion följde och några av de tankar som kom fram presenteras här:

När vi nu sväller ut geografiskt, så skall inte samrådsgruppens storlek vara begränsande för antalet deltagare. Viktigt att möta engagemang och organisera möten och mötesplatser efter detta. Kan vara viktigt att satsa på aktiva grupper i samband med att olika frågor kommer upp. Utöver intresseföreningar och grupper av olika slag i bygden kan det vara väsentligt att få med kommunens Agenda 21-samordnare och fler representanter från näringslivet (utöver LRF och Turistentreprenörerna). Samrådsgruppen behöver bli mera känd och vi bör gå ut med mer info. Alla som idag är med måste ta på sig rollen som ambassadörer för gruppen. Att få in en artikel i Kristianstadstidningen som går ut till alla hushåll vore bra.

Skall det finnas en styrgrupp eller referensgrupp till biosfärkontorets verksamhet med representanter från framför allt bidragsgivarna? Gruppen enades om att kommunen och kommunstyrelsen bör vara huvudman för biosfärkontoret och att en referensgrupp med bl a finansierarna skall finnas knuten till verksamheten.

§ 3 Förändringar i Hammarsjön och Araslövssjön

Hans Cronert informerade om de initiativ som tagits för att få igång forskningsverksamhet kring de förändringar som skett i Hammarsjön och Araslövssjön (frågan var uppe på förra samrådsgruppsmötet). Bl a har en träff med forskare från Högskolorna i Kristianstad och Halmstad skett. Vidare arbetas på att få fram en överenskommelse om samverkan mellan Biosfärområdet och Högskolan kring frågeställningen. Redan nu har två forskare Lena Vought och Jean Lacoursiere fått möjlighet att avsätta del av sin tid vid Högskolan i Kristianstad för att studera möjligheterna att utforma en forskningsansökan. De kommer också att försöka få utfört examensarbeten kring de frågor som behöver belysas redan till sommaren. Vidare kommer biosfärkontoret att medverka till att de aktörer – yrkesfiskare, fiskevårdsområdet, naturskyddsföreningen, fågelklubben och enskilda personer – som varit mycket på sjön får träffa forskarna och delge sina erfarenheter kring vad som skett över tiden. att intervjuas av forskarna på biosfärkontoret. Samordning kommer att ske med de undersökningar som planeras av Länsstyrelsen med anledning av att sjöarna ingår i EU:s Natura 2000-nätverk. Åtterrapporering till Samrådsgruppen kommer att ske regelmässigt.

§ 4 Vad är på gång inom olika organisationer, myndigheter

Närvarande representanter redogjorde för vad som är på gång med anknytning till biosfärområdet och här följer summarisk genomgång:

Länsstyrelsen (Göran Mattiasson, Kenth Ljungberg)

- Basinventeringar kommer att utföras inom Natura 2000-områden.
- Regional strategi för formellt skydd av skog (baserad på en nationell strategi) skall ut på remiss
- Reviderad myrskyddsplan är ute på remiss
- Finns ett uppdrag att skydda de mest värdefulla vattendragen.
- Jordbruksverkets ängs- och betesinventering (utförd av länsstyrelserna) är sammanställd och resultat kommer att kunna presenteras i olika former och olika intressenter.
- Riksdagen har antagit det 16:e nationella miljömålet "Ett rikt växt- och djurliv"
- Naturvårdsverket och Länsstyrelsen samverkar med att ta fram nationella åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper.
- Konstaterar att satsningen från statens sida är stor, 16 milj. kr, när det gäller etableringen av nytt naturum i Biosfärområde Kristianstads Vattenrike.
- "Naturrundan – Gröna stöveln" är en aktivitet som anordnas i samverkan mellan Region Skåne, Länsstyrelsen och de ideella föreningarna med syfte att göra denna dag till "allmänhetens friluftsdag". Den förläggs i år till den 24/9. Tivoliparken är en tänkbar plats i Kristianstadstrakten.

Miljöskyddskontoret, kommunekologen (Sam Skällberg)

- Ansökan om tre lokala naturvårdsprojekt (NIP) är på väg till kommunstyrelsen för godkännande; Tillgänglighet för alla i Vattenriket (biosfärkontoret, fiskevårdsområdet, C4 Teknik mfl), Kunskapsframtagande för den fortsatta planeringen för tillgänglighet och eventuell reservatsbildning längs ån i Åhus (miljökontoret/mark- och exploateringskontoret?), Sandiga odlingsmarker i Biosfärområde Kristianstads Vattenrike (biosfärkontoret).
- Flertalet av projekten som ansöktes om medel till förra året är igång och löper på.
- Förslag till naturreservat håller på att tas fram för Mosslundaområdet.

LRF – Kristianstad (Hans Persson)

- Vad händer med Helgeåns vattenkvalitet efter stormen Gudruns härjningar i norra Skåne och Småland?
- Deltar i planeringen av gås- och trangruppers viltskadeförebyggande arbete.
- Har engagerat sig i yttranden för att få ny 130 kV's-kabel mellan Stenslid och Rinkaby jordför-lagd.

Nordöstra Skånes Fågelklubb (Nils Waldemarsson)

- Räknat örn för 26:e gången i början av januari (många örnar, ca 75 havs- och 11-12 kungsör-nar).
- Röjer och planerar bränning på öar i Landöskärgården. Till våren planeras färbete av djurhålla-re.
- Tranräkning och tranvisning för allmänheten planeras i mars/april.
- Fågelskådningens dag hålls den 14 maj.

Helgeåns Fiskevårdsområde (Nils Hoffman)

- Handikappanpassning av fiskeplatser vid Kanalhuset och Ekenabben (NIP-projekt tillsammans med biosfärkontoret)
- Fiskestig längs västra sidan av ån med spång över Mjöån norr om Sjögård.
- Laxåterinplanteringsprojekt med utsättning i Vramsån.
- Rensar fiskvandring svägar i Mjöån (utgör viktig uppväxtmiljö för havsöring)

Mark- och exploateringskontoret, Kristianstads kommun (Anna Kristiansson)

- Åhus beachhandboll. Kommer att fylla ut för bollplaner omedelbart norr om hamnen. Skall an-vända de sandhögar som lagts i provisoriskt lager vid Åhus grodgrop väster om Åhus.
- Presenterade planerat bostadsområde sydväst om Åhus.
- Projekt kring grafterna och Gamle ström. Har utfört djupkartering och vegetationskartering.

C4 Teknik (Patrik Möller)

- Redovisade kommunens markinnehav som uppgår till ca 7200 ha. Av dessa ingår ca 1500 ha i den kommunala naturvårdsfonden för rekreation och friluftsliv.
- Bockeboda – omfattande stormfällning av gran (8000m³). Återplantering kommer att ske med ädellöv i de delar det finns aktivt friluftsliv.
- Tivoli ängar och Härlövs backar-tippen. Projekt kring framtida utformning och nyttjande.
- Förslag till anordnande av trappa ner mot ån mitt för teatern.
- Sandiga "trädes" grönytor i Åhus – två ytor kommer att följas upp och två nya kommer att plö-jas upp.
- Vallbyggena för att skydda staden vid händelse av kraftig översvämning fortsätter.
- Flood Watch är ett projekt som ge bättre möjligheter till att bättre följa upp och prognostisera högvattensituationer.
- Den framtagna databaserade grundvattenmodellen MikeSHE har förbättrats och skall användas för att välja ut och konsekvensbeskriva framtida grundvattenuttagsområden för tätorten.

Stadsarkitektkontoret (Marie Nilsson-Shehata)

- Arbetet pågår med att revidera kustplanen. Den beräknas preliminärt kunna ställas ut sommaren 2007. Vissa utredningar (avloppshantering, vattennivåer m m) måste färdigställas dessförinnan.
- Arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Kristianstads tätort kommer nu att fortsätta. Ett planförslag skall vara färdigt till sommaren och en MKB till hösten 2006. Utskick för samråd kommer preliminärt att ske våren-vintern 2007.

Turism och fritid (Tommy Gustafsson, framfört av Hans Cronert)

- Pågår process för att kraftsamla besöksnäringen inom Destination Kristianstad. Skriver handlingsprogram där Vattenriket har ett högt fokus. Olika aktörer tror mycket på att utveckla olika paket o aktiviteter utifrån detta.
- Besöksnäringen kommer att "tänka" i fem olika USP:ar (unique selling products) - Mat o måltid - handelsstaden, evenemang, vårt danska arv och Kristianstads Vattenrike!
- Kristianstads Vattenrike lyfts fram som ett speciellt utvalt besöksmål under fackdagarna på TUR-mässan i Göteborg i vår.
- Är med och satsar i projekt för att tillgängliggöra Vattenriket för funktionshindrade.

Naturskolan, BUN (Sam Peterson)

Var insnöad i Gärds Köpinge och har skrivit ihop några raders om biläggs.

Socialdemokraterna i Kristianstads kommun (Rolf Sjöblom)

- Partiet betonar i sitt handlingsprogram på att man vill satsa på att utveckla upplevelseturism i Kristianstads Vattenrike och ställer sig naturligtvis bakom att bygga ett Naturum.

Biosfärkontoret (Sven-Erik Magnusson, Carina Wettemark, Hans Cronert)

- Naturum – arbetet drag igång för fullt för att stå färdigt 2009.
- Vägvisningsskyltar i Vattenriket
- Ökad tillgänglighet för alla – koordinerat framtagande av underlag till NIP-ansökan.
- Sandiga odlingsmarker – arbetet med projekt som startades upp våras pågår för fullt, planering för utemuseum vid Sännarna väster om Åhus, underlag till NIP-ansökan om medel för framtagande av kunskap mm.
- Invisning av närnaturområdet Klackabacken, 21 april em (Samrådsgruppen bjuds in).
- Gås- och tranförvaltning
- Uppföljning av musselbottnar i Vramsån

§ 20 Nästa möte

Beslöts att nästa möte skall hållas måndagen den 12 juni, kl 18.30, någonstans vid Balsberget.

/Hans Cronert/ sekreterare

Justeras:

/Bengt Bergh/

Bilaga

Presentation av verksamhet på gång inom Naturskolan

Sändlista

Bengt Berg, Kommunstyrelsen
Sune Jonasson, Kommunstyrelsen
Rolf Sjöblom, Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Ingvar Lövkvist, Mark- och exploateringskontoret
Anna Kristiansson, Mark- och exploateringskontoret
Hans Eliasson, Miljö- och hälsoskyddskontoret
Sam Skällberg, Miljö- och hälsoskyddskontoret
Tomas Theander, Stadsarkitektkontoret
Maria Nilsson-Shehata, Stadsarkitektkontoret, Kristianstads kommun
Patrik Möller, C4 Teknik
Jan Westberg, C4 Teknik
Mats Åkesson, C4 Arbetsmarknad
Tommy Gustavsson, Turistavd., Kommunledningskontoret
Bengt-Åke Kjell, Kultur- och fritidsförvaltningen
Sam Peterson, Naturskolan, BUN
Ola Svensson, Naturskolan, BUN
Sven-Erik Magnusson, Biosfärkontoret
Karin Magntorn, Biosfärkontoret
Carina Wettemark, Biosfärkontoret
Göran Mattiasson, Länsstyrelsens miljöavdelning
Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelning
Jan Linder, Skogsvårdsstyrelsen för södra Götaland
Erik Ederlöv, Skogsvårdsstyrelsen för södra Götaland
Magnus Thelaus, Högskolan Kristianstad
Johan Elmberg, Högskolan Kristianstad
Bo Fransman, Region Skåne
Hans Persson, LRF Kristianstad kommun
Bengt Klingheim, Turistentreprenörerna
Claud Hamilton, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Nils Hofmann, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Pelle Rydberg, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Sven Olsson, Vramsåns Fiskevårdsförening
Lars Bengtsson, Kristianstad-Bromölla Jaktvårdsrets
Mauritz Nilsson, Kristianstad-Bromölla Jaktvårdsrets
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Roobin Jalking, Christianstads Motorbåtsklubb
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
Rolf Swanström, Christianstads Motorbåtsklubb
Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebods-förening
Torsten Larsson, Naturvårdsverket
Michael Löfroth, WWF
Per Olsson, Svenska MAB-kommittén
KS, TU, MHN, BN, KFN, BUN

Kristianstads Naturskolas verksamhet i Kristianstads Vattenrike

Aktuellt just nu är projektet ”Uteklassrum i Biosfärområde Kristianstads Vattenrike”

Kort projektbeskrivning

Fem så kallade uteklassrum med tillhörande lådor samt internetbaserat för- och efterarbete, ska utformas utifrån konceptet ”Uteklassrum Kanalhuset” (se beskrivning).

Uteklassrummen kommer att ligga inom olika temaområden inom Biosfärområde Kristianstads Vattenrike och sammanfaller med fem av Ekomuseets besöksplatser.

Projektet finansieras genom bl a statliga medel från naturvårdsinvesteringsprogrammet (NIP).

Vad är ett Uteklassrum?

Uteklassrum Kanalhuslådan – ett väl fungerande koncept

Ett uteklassrum - ”Kanalhuslådan” – finns uppbyggt och untyttjas regelbundet av pedagoger och elever från grund- och gymnasieskola, vuxenutbildning samt lärare och lärarstudenter från Kristianstads högskola. Själva lådan, en av Vägverkets ”gruslådor”, är placerad lätt tillgänglig vid Helgeån nära Kristianstads centrum intill utemuséum Kanalhuset i Kristianstads Vattenrike. Temat för uteklassrummet är ”Livet i vattnet” och i lådan finns enklare undersökningsmaterial (håvar, burkar etc), handledarmaterial, exempel på lämpliga övningar och aktiviteter samt frågeställningar som inbjuder till undersökande arbetssätt.

Naturskolan anordnar utbildningar kring Uteklassrum Kanalhuslådan för pedagoger, som sedan nyttjar lådan på egen tillsammans med sina klasser. Pedagoger och elever använder Naturskolans och Vattenrikets webbresurser i sitt för- eller efterarbete, www.buf.kristianstad.se/kick/not Klicka på ”Uteklassrum”.

Uteklassrum Kanalhuslådan och dess upplägg och innehåll går att anpassa efter olika målgrupper.

Nya uteklassrum som kommer att utvecklas:

1. Linnérundan

Nyckelbegrepp: *Tätortsnära natur – Strandängar (fåglar/flora) – Vattenståndsvariationer – Markanvändning - Kulturhistoria*

2. Lillöborg

Nyckelbegrepp: *Medeltida vardagsliv (naturen som resurs) – Kulturhistoria*

3. Håslövs ängar

Nyckelbegrepp: *Strandängsfåglar – Vattenståndsvariationer - Markanvändning*

4. Vramsån

Nyckelbegrepp: *Bottenfauna – ekologiska system – unika värden*

5. Balsberget:

Nyckelbegrepp *Kulturhistoria – Geologi – Natur/produktionsskog*

Gemensamma nyckelbegrepp: *Biologisk mångfald – Uppleva – Upptäcka - Undersöka*

Tidplan: Klart vt 2008

Projektets främsta målsättning

Fler pedagoger och elever arbetar med och i Vattenrikets olika natur- och kulturmiljöer utifrån genomtänkta pedagogiska koncept, ökar sina kunskaper om området samt kommer till insikt om dess värden.

Projektets övergripande syfte

Pedagoger och elever ska utveckla en medvetenhet kring natur- och miljörelaterade frågor, vilket gynnar utvecklingen mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle, dels ur ett nationellt och internationellt perspektiv, och dels ur ett lokalt perspektiv, dvs inom Biosfärområde Kristianstads Vattenrike.

Kontakta gärna projektansvarig!

Sam Peterson, Kristianstads Naturskolan,
tel 0733-136361, sam.peterson@utb.kristianstad.se
www.buf.kristianstad.se/kick/not